

Identifying Key Drivers in the Development of Sport Tourism in Aquatic and Beach Sports: A Future Study

Amir Taherkhani¹, Sayed Abbas Biniiaz^{2*}, Mona Sarhadi³

1. PhD Student in Sports Management, Department of Physical Education and Sport Sciences, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran

2. Assistant Professor of Sport Physiology, Department of Physical Education and Sport Sciences, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran

3. Department of Physical Education and Sport Science, Takestan Branch, Islamic Azad University, Takestan, Iran

ABSTRACT

The present study aimed to identify the key drivers and develop scenarios for enhancing the sport tourism industry in aquatic and beach sports using the Cross-Impact Balance (CIB) analysis method. This applied study adopted an exploratory survey methodology, utilizing a future study and scenario planning approach. The research was conducted in three stages: identifying key indicators through the Delphi method, determining key drivers using MicMac software based on cross-impact analysis, and developing scenarios using Scenario Wizard software rooted in the CIB method. The statistical population included tourism experts, executive professionals, sports and sports management specialists, and urban and regional planning experts. The sample consisted of 30 specialists in urban and regional planning, tourism, and sports management in the first stage, a 14-member expert panel selected purposefully in the second stage, and a focused group of 7 participants in the third stage. The findings identified 14 critical drivers from 35 key factors, including: (1) Internet, (2) Infrastructure facilities, (3) Medical centers, (4) Ports, (5) Public transportation, (6) Sports exhibitions, (7) Private sector investment, (8) Rehabilitation and massage centers, (9) Universities, (10) Facilities, (11) Governmental financial support, (12) Tax exemptions, (13) Hotels and accommodations, and (14) Travel agencies. These factors were recognized as key drivers for developing the sport tourism industry in aquatic and beach sports. In the scenario planning phase, 67% of the scenarios indicated desirability, while 33% reflected stability and crisis within the spatial organization of the tourism industry. The most favorable scenario, Scenario 1, was recommended, emphasizing preservation, drafting, expansion, interaction, development, quantitative and qualitative growth, and improvement of conditions.

Received: 14 Dec 2024

Accepted: 3 Feb 2025

Available Online: 23 Feb 2025

Keywords

Tourism industry, Sport tourism,
Cross-impact analysis, CIB,
Aquatic and beach sports

How to cite:

Taherkhani, A., Biniiaz, S. A., & Sarhadi, M. (2024). Identifying Key Drivers in the Development of Sport Tourism in Aquatic and Beach Sports: A Future Study. *Study and Innovation in Education and Development*, 4(4), 18-36.

* Corresponding Author:

Dr. Sayed Abbas Biniiaz

E-mail: abbas.biniiaz1351@gmail.com

© 2024 the authors. Published by Institute for Knowledge, Development, and Research.

This is an open access article under the terms of the [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) License.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Sports tourism, particularly in aquatic and coastal sports, has emerged as a significant sector contributing to economic, cultural, and environmental advancements. Activities such as swimming, sailing, and surfing attract global tourists, providing opportunities for economic development, job creation, and cultural exchange (3). These activities, however, require strategic planning and robust infrastructure to address challenges like environmental sustainability, insufficient facilities, and limited financial resources (5).

Sustainability is a crucial consideration in sports tourism, as it necessitates balancing economic growth with environmental conservation. Studies have highlighted the role of models like the sustainability-balanced scorecard in achieving these goals by comprehensively evaluating economic, social, and environmental impacts (13). Advanced technologies such as big data analysis and machine learning also play an increasingly pivotal role in managing resources and optimizing tourism services, offering significant improvements in efficiency and outreach (17).

In the context of Iran, sports tourism in aquatic and coastal regions has vast potential. Yet, issues like inadequate infrastructure, limited international investments, and inconsistent policy frameworks hinder its growth (16). Addressing these challenges requires future-oriented approaches like scenario planning and cross-impact analysis to identify key drivers and devise strategies for sustainable development (11).

This study aims to identify the critical drivers influencing the development of sports tourism in aquatic and coastal sports and to propose strategies based on scenario analysis for improving this sector. By employing future studies and cross-impact methods, the research provides actionable insights for policymakers and stakeholders in the sports tourism industry.

METHODS AND MATERIALS

This research adopted an applied and exploratory approach, employing scenario planning and cross-impact analysis to understand the dynamics influencing sports tourism in aquatic and coastal settings. The research process was divided into three stages. Initially, key indicators were identified through an extensive literature review and consultations with experts, utilizing the Delphi method to refine the variables. The second stage involved constructing and analyzing a cross-impact matrix using MicMac software, which enabled the identification of direct and indirect relationships among the variables. Finally, the third

stage employed Scenario Wizard software to develop actionable scenarios based on the interconnections between the variables.

The study engaged a diverse population of experts in tourism, sports management, urban planning, and regional development. Participants were selected through a phased sampling process, with 30 experts involved in the first stage, a 14-member expert panel in the second stage, and a focused group of 7 participants in the final stage. Data collection was conducted through structured questionnaires, theoretical research, and environmental scanning. The analysis focused on a cross-impact matrix consisting of 35 variables, which were refined into 14 critical drivers for further exploration and scenario development.

FINDINGS

The analysis revealed 14 critical drivers essential for the development of sports tourism in aquatic and coastal sports. These included internet infrastructure, transportation systems, medical centers, ports, private and governmental investments, sports exhibitions, universities, rehabilitation and massage centers, hotels and accommodations, and tax exemptions. The cross-impact analysis indicated a high degree of interconnection among these variables, with a matrix filling rate of 80.13%, suggesting that the selected drivers had substantial mutual influences. Among the 862 analyzed relationships, 212 were identified as having strong mutual impacts, while 217 showed moderate influences, and 432 were classified as weak but present.

Further analysis categorized the variables based on their roles within the system. Determinant variables, such as internet infrastructure and medical centers, were found to exert high influence while maintaining low dependence on other factors. Conversely, bilateral variables, like travel agencies, exhibited both high influence and dependence, making them pivotal in shaping the system. Dependent variables, including sports hubs and event organization, were highly influenced by other drivers but had minimal influence themselves. Independent variables, such as cultural and environmental factors, showed low levels of influence and dependence, highlighting their peripheral role within the system. Scenario analysis suggested that the most optimistic scenario involved leveraging these drivers to enhance infrastructure, attract investments, and promote sustainability, whereas the most pessimistic scenario reflected a lack of progress due to underutilization of resources and insufficient planning.

DISCUSSION AND CONCLUSION

The findings of this study align with existing literature on the critical role of infrastructure and technological advancements in promoting sports tourism. Ports, transportation networks, and internet connectivity were highlighted as foundational elements for ensuring seamless tourist experiences and supporting the growth of associated industries. These results echo the findings of Dong et al. (2022), who emphasized the transformative impact of strategic infrastructure investments in China's sports tourism sector (7). Similarly, Bai (2023) underscored the importance of digital technologies in facilitating communication, marketing, and operational efficiencies within the tourism industry (2).

Investment, particularly from governmental and private sources, emerged as a decisive factor in this study, consistent with the conclusions of Heydari et al. (2022). Government incentives, such as tax exemptions, were identified as effective tools for encouraging investment in sports tourism projects (16). Blashchak et al. (2022) also noted the significance of supportive financial policies in fostering the growth of Ukraine's tourism sector, reinforcing the relevance of similar strategies for developing countries (4).

The study highlighted the importance of medical and rehabilitation centers in enhancing tourist satisfaction and well-being, findings that align with Liu (2023), who identified these services as integral to improving the overall tourism experience (22). Additionally, the role of universities and educational institutions in driving sectoral growth was emphasized, mirroring the observations of Morfoulaki et al. (2023), who highlighted the significance of academic institutions in workforce development and innovation (9).

The analysis also confirmed that sports events and exhibitions are vital for attracting tourists and fostering cultural exchange. These findings are consistent with the research of Melo et al. (2021), which demonstrated the dual benefits of sports events in enhancing cultural identity and stimulating economic activity in host regions (1).

In conclusion, the study identified 14 key drivers critical for developing aquatic and coastal sports tourism. The integration of infrastructure development, technological innovation, and strategic investments emerged as essential components for overcoming existing challenges and unlocking the sector's potential. These findings provide actionable insights for stakeholders, policymakers, and planners aiming to enhance the economic, social, and environmental outcomes of sports tourism.

شناسایی مؤلفه‌های پیشران در توسعه گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی: یک مطالعه آینده‌پژوهی

امیر طاهرخانی^۱، سید عباس بی‌نیاز^{۲*}، مونا سرحدی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران

۲. استادیار گروه فیزیولوژی ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران

۳. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد تاکستان، دانشگاه آزاد اسلامی، تاکستان، ایران

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۲۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۱۵

تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۱۲/۰۵

کلیدواژه‌ها

صنعت گردشگری، گردشگری ورزشی، تحلیل اثرات متقاطع، CIB، ورزش‌های آبی و ساحلی

هدف پژوهش حاضر، شناسایی مؤلفه‌های پیشران و سناریونگاری در توسعه و بهبود صنعت گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی بر پایه روش تحلیل اثرات متقاطع و CIB می‌باشد. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از حیث روش، پیمایشی در سطح اکتشافی و مبتنی بر رویکرد آینده‌پژوهی و سناریونگاری صورت گرفته است. پژوهش در سه مرحله شامل: تعیین شاخص‌های کلیدی از طریق روش دلفی، شناسایی پیشران‌های کلیدی از طریق نرم‌افزار MicMac بر پایه روش تحلیل اثرات متقاطع و تدوین سناریو بر پایه Scenario Wizard مبتنی بر روش CIB انجام گرفته است. جامعه آماری، متخصصان گردشگری و کارشناسان خبره اجرایی، متخصصان حوزه ورزش و مدیریت ورزشی، متخصصان جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای بودند. نمونه آماری در مرحله اول ۳۰ نفر از متخصصان برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، متخصصان گردشگری و متخصصان مدیریت ورزشی، در مرحله دوم به‌صورت هدفمند هیئت ۱۴ نفره و در مرحله سوم به‌صورت متمرکز ۷ نفر انتخاب شدند. نتایج حاصل از پژوهش از میان ۳۵ عامل کلیدی، ۱۴ پیشران حیاتی از جمله: ۱- اینترنت ۲- تأسیسات زیربنایی ۳- مراکز درمانی ۴- بندرگاه‌ها ۵- حمل و نقل (عمومی) ۶- نمایشگاه‌های ورزشی ۷- جذب سرمایه (بخش خصوصی) ۸- مراکز بازتوانی و ماساژ ۹- دانشگاه‌ها ۱۰- تسهیلات ۱۱- جذب حمایت (سرمایه) دولتی ۱۲- معافیت مالیاتی ۱۳- هتل‌ها و مراکز اقامتی ۱۴- آژانس‌های مسافرتی را به‌عنوان عوامل و پیشران‌های کلیدی توسعه صنعت گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی مشخص کرد. در نهایت در سناریونویسی ۶۷ درصد وضعیت‌ها نشان از مطلوبیت و ۳۳ درصد نشان از ثبات و بحران سازمان فضایی صنعت گردشگری داشتند. مطلوب‌ترین سناریو، سناریوی شماره یک پیشنهاد گردیده که مبتنی بر حفظ، تدوین، افزایش، تعامل، توسعه، رشد کمی و کیفی، افزایش و بهبود شرایط خواهد بود.

شیوه ارجاع‌دهی:

طاهرخانی، امیر، بی‌نیاز، سید عباس، و سرحدی، مونا. (۱۴۰۳). شناسایی مؤلفه‌های پیشران در توسعه گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی: یک مطالعه آینده‌پژوهی. پژوهش و نوآوری در تربیت و توسعه، ۴(۴)، ۳۶-۱۸.

نویسنده مسئول:

دکتر سید عباس بی‌نیاز

پست الکترونیکی: abbas.biniaz1351@gmail.com

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

گردشگری ورزشی به عنوان یکی از پررونق ترین صنایع جهانی، سهم قابل توجهی در اقتصاد، فرهنگ و محیط زیست دارد. این صنعت به ویژه در حوزه ورزش های آبی و ساحلی، که جذابیت طبیعی و فرهنگی مناطق مختلف را به نمایش می گذارد، ظرفیت های چشمگیری برای توسعه پایدار ارائه می دهد (1-3). ورزش های آبی و ساحلی شامل فعالیت هایی چون شنا، قایقرانی، موج سواری و غواصی است که افزون بر جذب گردشگران بین المللی، فرصت هایی برای اشتغال زایی محلی، تقویت سرمایه گذاری و بهبود کیفیت زندگی ساکنان فراهم می کند (4). با این حال، توسعه این حوزه نیازمند شناسایی و مدیریت چالش هایی چون کمبود زیرساخت ها، تأمین منابع مالی و حفاظت از اکوسیستم های حساس است (5).

مطالعات نشان می دهد که گردشگری ورزشی به عنوان یک صنعت چندبعدی، نقشی کلیدی در ارتقای اقتصاد مناطق گردشگری ایفا می کند (6). این حوزه از طریق جذب گردشگران، تقویت تجارت محلی، افزایش سرمایه گذاری های داخلی و خارجی، و ایجاد فرصت های شغلی جدید، سهم قابل توجهی در رشد اقتصادی دارد (7). برای مثال، بررسی گردشگری ورزشی در مناطق آزاد تجاری ایران نشان می دهد که توسعه برنامه ریزی شده این صنعت می تواند تأثیرات مثبت چشمگیری در ارتقای سطح معیشت محلی و تنوع اقتصادی داشته باشد (8).

علاوه بر این، رویدادهای ورزشی بزرگ مانند المپیک زمستانی، جام جهانی فوتبال، و مسابقات قایقرانی جهانی نمونه هایی از تأثیرات اقتصادی گسترده گردشگری ورزشی هستند. بررسی تأثیرات المپیک زمستانی نشان داد که این رویدادها می توانند اقتصاد محلی و ملی را تقویت کرده و همچنین زیرساخت های ماندگاری ایجاد کنند که برای جوامع محلی سودمند باشد (2, 3).

یکی از چالش های کلیدی توسعه گردشگری ورزشی، ایجاد تعادلی میان منافع اقتصادی و حفظ محیط زیست است. فعالیت های ورزشی در محیط های طبیعی، به ویژه در مناطق ساحلی و آبی، می تواند منجر به تخریب اکوسیستم های حساس شود (9-12). با این حال، اگر این فعالیت ها به طور پایدار مدیریت شوند، می توانند به عنوان ابزاری برای حفاظت محیط زیست عمل کنند. برای مثال، مدل های مدیریت پایدار مانند "امتیازدهی متوازن" به طور خاص در ارزیابی و مدیریت تأثیرات زیست محیطی گردشگری ورزشی مؤثر بوده اند (12, 13).

تجارب موفق کشورهای نظیر پرتغال نشان می دهد که ترکیب سیاست های توسعه پایدار با گردشگری ورزشی می تواند به افزایش جذابیت مقصدهای گردشگری کمک کند. در پرتغال، ایجاد چارچوب های مدیریتی نوآورانه منجر به کاهش تأثیرات منفی زیست محیطی و افزایش مشارکت محلی شده است (14-16).

در دنیای دیجیتال امروز، فناوری به عنوان یک ابزار اساسی برای توسعه گردشگری ورزشی شناخته می شود. فناوری های اطلاعاتی مانند تحلیل داده های بزرگ و سیستم های تصمیم گیری چندمعیاره در شناسایی ظرفیت های محلی و مدیریت منابع نقش

مهمی ایفا می‌کنند (17). به‌عنوان نمونه، استفاده از فناوری‌های هوشمند در شهرهای ساحلی چین منجر به ایجاد زیرساخت‌های گردشگری دیجیتال شده است که تجربه مشتریان را بهبود می‌بخشد (18, 19).

علاوه بر این، یادگیری ماشین و الگوریتم‌های هوش مصنوعی به برنامه‌ریزان و مدیران کمک می‌کند تا الگوهای مصرف گردشگران را پیش‌بینی کرده و بر اساس آن‌ها استراتژی‌های مؤثری برای بازاریابی و مدیریت طراحی کنند (20). کاربرد فناوری‌های نوین در ایران نیز می‌تواند به ارتقای تجربه گردشگران در مقصدهای ورزشی کمک کند، به‌ویژه در مناطقی که دارای پتانسیل‌های گردشگری بالایی هستند اما از نظر زیرساخت‌های مدرن محدودیت دارند (5).

ایران با داشتن ظرفیت‌های بی‌نظیر طبیعی و فرهنگی، پتانسیل بالایی برای توسعه گردشگری ورزشی دارد. مناطقی چون دریاچه زریوار و مناطق آزاد اقتصادی از جمله نمونه‌های بارز این پتانسیل‌ها هستند که می‌توانند با سرمایه‌گذاری‌های مناسب به قطب‌های گردشگری تبدیل شوند (5, 8).

با این حال، چالش‌هایی نظیر ضعف در زیرساخت‌ها، محدودیت در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، و عدم انسجام در سیاست‌گذاری‌های کلان مانع از رشد این صنعت شده است (16). برای مقابله با این چالش‌ها، نیاز به رویکردهای جامع و برنامه‌ریزی‌های راهبردی وجود دارد که بتواند با توجه به شرایط خاص کشور، مسیری پایدار برای توسعه گردشگری ورزشی ارائه دهد.

آینده‌پژوهی به‌عنوان یکی از ابزارهای کلیدی برای توسعه گردشگری ورزشی، امکان پیش‌بینی روندهای آتی و طراحی سناریوهای مختلف را فراهم می‌کند. استفاده از روش‌هایی نظیر تحلیل اثرات متقاطع، مدل‌سازی ساختاری، و الگوریتم‌های آینده‌پژوهی می‌تواند به برنامه‌ریزان کمک کند تا تصمیمات مبتنی بر داده و پیش‌بینی‌های دقیق اتخاذ کنند (11).

مطالعات انجام‌شده در روسیه نشان می‌دهد که استفاده از مدل‌های آینده‌پژوهی در توسعه گردشگری ورزشی نه تنها به شناسایی پیشران‌های کلیدی کمک کرده، بلکه ابزارهایی برای مدیریت بهتر منابع و کاهش ریسک ارائه داده است (21). این رویکرد می‌تواند به‌ویژه در کشورهایی با پتانسیل‌های بالای گردشگری نظیر ایران مؤثر باشد.

این پژوهش با هدف شناسایی پیشران‌های کلیدی تأثیرگذار بر توسعه گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی انجام شده است. استفاده از مدل‌های آینده‌پژوهی و ابزارهای تحلیلی نظیر تحلیل اثرات متقاطع، امکان بررسی جامع عوامل تأثیرگذار و طراحی سناریوهای عملیاتی را فراهم کرده است. این مطالعه، علاوه بر ارائه راهکارهای کاربردی برای برنامه‌ریزان، به دنبال ارتقای دانش نظری در این حوزه و ایجاد بستری برای پژوهش‌های آتی است.

روش پژوهش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر دامنه اکتشافی و مبتنی بر رویکرد آینده‌پژوهی و سناریونگاری طراحی شده است. هدف آن بررسی سناریوهای محتمل برای توسعه گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی بود. جامعه آماری شامل متخصصان

گردشگری، کارشناسان خبره اجرایی، متخصصان حوزه ورزش و مدیریت ورزشی و همچنین متخصصان جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای بود. نمونه‌گیری در سه مرحله انجام شد: در مرحله اول، ۳۰ نفر از متخصصان برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، گردشگری و مدیریت ورزشی انتخاب شدند؛ در مرحله دوم یک هیئت ۱۴ نفره از خبرگان به صورت هدفمند انتخاب شد؛ و در مرحله سوم، یک گروه متمرکز شامل ۷ نفر تشکیل گردید. این روش مرحله‌ای باعث شد که دیدگاه‌های متنوع و تخصصی در طول فرآیند تحقیق مورد استفاده قرار گیرد.

برای جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها، ابزارهای مختلفی به کار گرفته شد. ابتدا از پرسشنامه ماتریس اثرات متقاطع برای شناسایی پیشران‌های کلیدی تأثیرگذار بر توسعه گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی استفاده شد. این ابزار برای شناسایی روابط مستقیم و غیرمستقیم میان متغیرها ضروری بود. نرم‌افزار میک‌مک، که برای انجام محاسبات پیچیده ماتریس اثرات متقاطع طراحی شده است، به تحلیل ساختاری داده‌ها کمک کرد. این نرم‌افزار شدت روابط را با اعداد بین صفر تا سه نشان داد: "۰" برای بدون تأثیر، "۱" برای تأثیر ضعیف، "۲" برای تأثیر متوسط و "۳" برای تأثیر زیاد. بر اساس این روش، یک ماتریس مربعی ($X \times X$) ایجاد شد که روابط میان متغیرهای شناسایی شده را نشان می‌داد.

علاوه بر این، از پرسشنامه CIB برای کشف سناریوهای ممکن و کارآمد استفاده شد. نرم‌افزار سناریو ویزارد نیز برای تحلیل داده‌ها به کار گرفته شد. این نرم‌افزار علاوه بر نمایش ماتریس‌های اثرگذاری و اثرپذیری و شبکه روابط مستقیم و غیرمستقیم، سناریوهایی با هم‌افزایی و هم‌بستگی بالا را شناسایی کرد. این ابزار با امتیازدهی به حالات مختلف هر عامل، ترکیب‌های مختلف را بررسی کرده و بهترین سناریوها را به‌عنوان سناریوهای برتر پیشنهاد داد. یکی دیگر از ویژگی‌های سناریو ویزارد توانایی حذف سناریوهای ناسازگار بود که باعث می‌شد تنها سناریوهای همگون و قابل اجرا در نظر گرفته شوند.

پژوهش با جمع‌آوری داده‌های نظری از طریق روش‌های اسنادی و کتابخانه‌ای آغاز شد. برای شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مرتبط، از دو تکنیک پویش محیطی و دلفی استفاده شد. سپس، تعدادی مؤلفه به‌عنوان پیشران‌های کلیدی توسعه گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی انتخاب شدند و در قالب یک پرسشنامه و ماتریس $X \times X$ در اختیار خبرگان قرار گرفتند. بر اساس نتایج ماتریس تحلیل اثرات متقاطع، پیشران‌های اصلی شناسایی شده و دوباره در قالب پرسشنامه CIB برای شناسایی سناریوهای محتمل و مطلوب به خبرگان ارائه شدند. نرم‌افزار سناریو ویزارد نقش کلیدی در ادغام نظرات خبرگان و تحلیل داده‌ها ایفا کرد و سناریوهایی مبتنی بر بینش‌های تخصصی و بازتاب‌دهنده پیچیدگی‌های صنعت گردشگری ورزشی را ارائه داد.

یافته‌ها

برای شناسایی پیشران‌های کلیدی توسعه صنعت گردشگری ورزشی، ۶۰ شاخص با بررسی پژوهش‌های پیشین و نظرات کارشناسان و مدیران اجرایی گردشگری شناسایی شد و در اختیار خبرگان، متخصصان، و مدیران اجرایی استان قرار گرفت. پس از

بررسی و پالایش اولیه، ۳۵ شاخص برای ارزیابی نهایی انتخاب شد و به خبرگان استانی، مدیران خبره، و متخصصان حوزه‌های مرتبط با صنعت گردشگری ارائه شد. این شاخص‌ها در شش بخش اصلی دسته‌بندی شدند: عوامل زیرساختی، عوامل محیطی و طبیعی، عوامل برنامه‌ریزی و مدیریتی، عوامل اجتماعی-فرهنگی، عوامل تبلیغاتی و خبررسانی، و عوامل مرتبط با برنامه‌ریزی ورزشی. سپس، تحلیل اثرات متقاطع بر این ۳۵ شاخص در قالب یک ماتریس ۳۵×۳۵ انجام شد.

جدول ۱. مشخصات عوامل اولیه مؤثر بر توسعه صنعت گردشگری و طبقه‌بندی آن‌ها

عوامل	شاخص‌ها
زیرساختی	حمل و نقل، بندرگاه‌ها، تأسیسات، اینترنت
محیطی و طبیعی	اقلیم، اکوسیستم، منابع آب
برنامه‌ریزی و مدیریت	خدمات رفاهی، آژانس‌ها، تور گردشگری، دفاتر گردشگری، مراکز خرید، دانشگاه‌ها، تسهیلات، جذب منابع دولتی، معافیت مالیاتی، جذب سرمایه، امنیت، مراکز درمانی
اجتماعی-فرهنگی	تنوع قومیتی، مشارکت محلی، فرهنگ محیط زیستی، اخلاق‌مداری، فرهنگ‌پذیری، صنایع دستی
تبلیغات و خبررسانی	تبلیغات، صدا و سیما
برنامه‌ریزی ورزشی	مراکز ماساژ و بازتوانی، برندسازی ورزشی، فروشگاه‌های ورزشی، نمایشگاه‌های ورزشی، جشنواره‌های ورزشی، برگزاری رویدادهای ورزشی، قطبیت ورزشی منطقه

بر اساس تحلیل نرم‌افزار میک‌مک و روش تحلیل اثرات متقاطع، درجه پرشدگی ماتریس ۸۰.۱۳ درصد بود که نشان‌دهنده تأثیرگذاری متقابل بیش از ۸۰ درصد از عوامل شناسایی‌شده بر یکدیگر است. از ۸۶۲ رابطه ماتریسی ارزیابی‌شده، ۲۱۲ رابطه دارای اثرات متقاطع با شدت ۳ بودند که نشان‌دهنده تأثیر و تأثر متقابل قوی است. ۲۱۷ رابطه دارای شدت ۲ بودند که نقش تقویت‌کننده داشتند. ۴۳۲ رابطه شدت ۱ داشتند که تأثیر بیشتری بر شاخص‌های دیگر داشتند. همچنین، ۳۶۳ رابطه با شدت ۰ بودند که نشان‌دهنده عدم تأثیر و تأثر متقابل است.

جدول ۲. تأثیرپذیری و تأثیرگذاری مستقیم و غیرمستقیم شاخص‌ها

N°	متغیر	میزان تأثیرگذاری	میزان تأثیرپذیری
۱	حمل و نقل	۶۲	۴۵
۲	بندرگاه‌ها	۵۸	۴۰
۳	تأسیسات	۶۳	۳۹
۴	اینترنت	۶۳	۴۲
	جمع عوامل زیرساختی	۱۶۶	
۵	اقلیم	۶۳	۲۹
۶	اکوسیستم	۴۵	۴۰
۷	منابع آب	۲۷	۲۱
	جمع عوامل محیطی و طبیعی	۹۰	
۸	خدمات رفاهی	۲۵	۲۲
۹	آژانس‌ها	۳۲	۳۶

۱۰	تور گردشگری	۳۵	۳۵
۱۱	دفاتر گردشگری	۳۶	۸۲
۱۲	مراکز خرید	۴۹	۵۸
۱۳	دانشگاه‌ها	۳۹	۶۸
۱۴	تسهیلات	۲۸	۳۹
۱۵	جذب منابع دولتی	۲۳	۲۳
۱۶	معافیت مالیاتی	۳۹	۸۷
۱۷	جذب سرمایه	۲۹	۲۳
۱۸	امنیت	۳۲	۲۷
۱۹	هتل‌ها	۳۳	۳۱
۲۰	مراکز درمانی	۲۹	۳۳
جمع عوامل مدیریتی و برنامه‌ریزی		۴۲۹	۵۶۴
۲۱	تنوع قومیتی	۵۶	۵۱
۲۲	مشارکت محلی	۵۸	۵۵
۲۳	فرهنگ محیط زیستی	۵۷	۵۵
۲۴	اخلاق‌مداری	۴۷	۴۳
۲۵	فرهنگ‌پذیری	۵۱	۳۹
۲۶	صنایع دستی	۳۶	۲۸
جمع عوامل اجتماعی-فرهنگی		۳۰۵	۲۷۱
۲۷	تبلیغات	۳۸	۷۴
۲۸	صدا و سیما	۴۵	۳۵
جمع عوامل تبلیغاتی و خبررسانی		۸۳	۱۰۹
۲۹	مراکز ماساژ و بازتوانی	۴۶	۳۳
۳۰	برندسازی	۴۵	۳۶
۳۱	فروشگاه ورزشی	۳۴	۴۰
۳۲	نمایشگاه‌ها	۵۳	۳۲
۳۳	جشنواره‌ها	۶۱	۲۷
۳۴	برگزاری رویدادها	۴۴	۴۱
۳۵	قطبیت ورزشی	۲۴	۹۶
جمع عوامل برنامه‌ریزی ورزشی		۳۰۷	۳۰۵
جمع کل		۱۵۰۲	۱۵۰۲

نتایج نشان داد که عوامل مدیریتی و برنامه‌ریزی بیشترین تأثیرگذاری را بر توسعه گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی داشته‌اند. همچنین، متغیرهای مرتبط با برنامه‌ریزی ورزشی و مدیریتی بالاترین میزان تأثیرپذیری را داشتند. تحلیل نهایی پایداری و ناپایداری سیستم با استفاده از پراکنش متغیرها در صفحه پراکندگی، اطلاعات بیشتری درباره پیشران‌های کلیدی ارائه کرد. در سیستم‌های پایدار، پراکنش متغیرها به صورت L انگلیسی دیده می‌شود. این الگو نشان می‌دهد که برخی متغیرها تأثیرگذاری بالایی دارند و برخی دیگر تأثیرپذیری بالا. در این حالت، محل قرارگیری هر متغیر و نقش آن‌ها به‌وضوح مشخص است. در مقابل، در

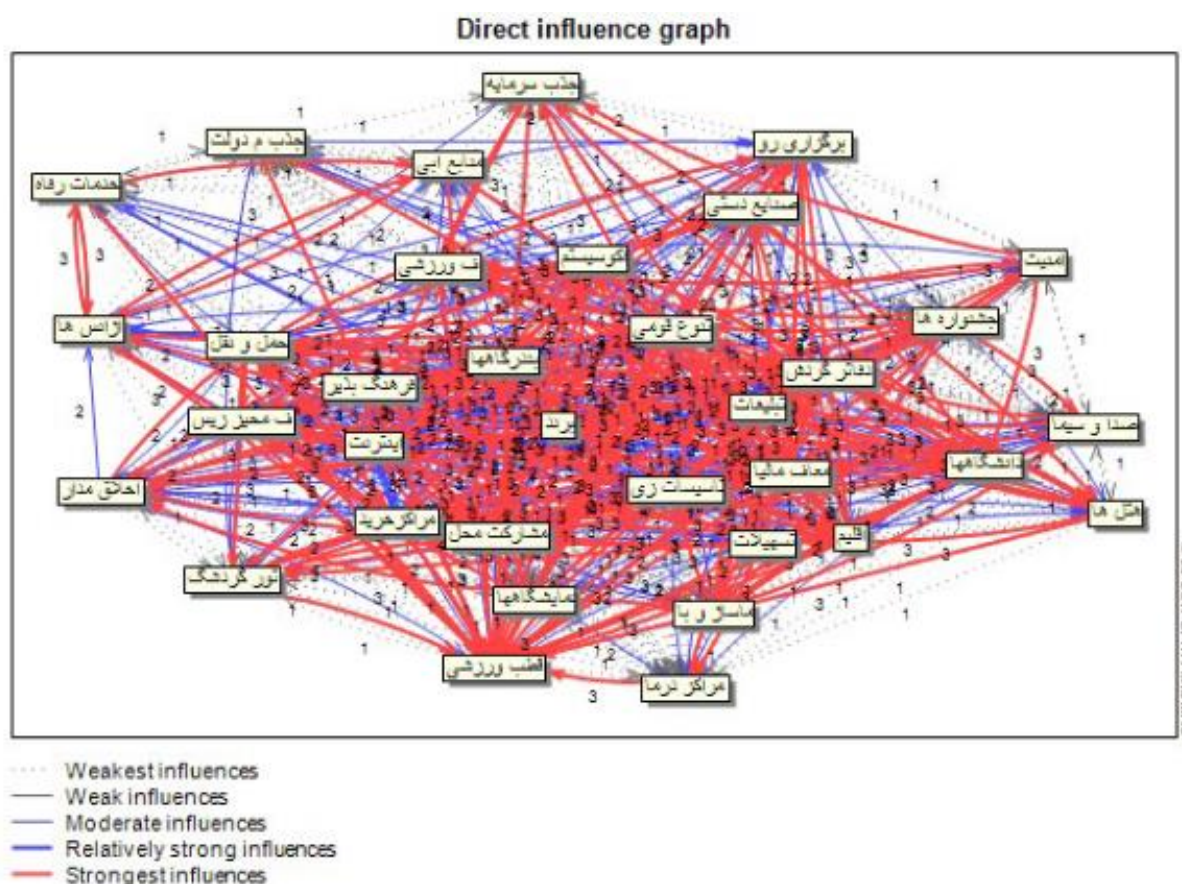

جدول ۳. وضعیت تقسیم متغیرهای مؤثر بر توسعه گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی

متغیرها	موقعیت در گراف	نقش متغیر	مؤلفه‌ها
تأثیرگذار	شمال غرب	تأثیرگذاری بالا و تأثیرپذیری ناچیز	تبلیغات، تأسیسات زیربنایی، حمل و نقل، بندرگاه‌ها، اینترنت، مراکز درمانی، مراکز بازتوانی و ماساژ، نمایشگاه‌های ورزشی، جشنواره‌های ورزشی، دانشگاه‌ها، هتل‌ها، آژانس‌ها، جذب مالی دولتی، تسهیلات، جذب سرمایه، معافیت مالیاتی
دووجهی	شمال شرق	تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بالا و بازتاب در سایر متغیرها	دفاتر گردشگری
تأثیرپذیر (نتیجه)	جنوب شرق	تأثیرگذاری پایین و تأثیرپذیری بالا بدون واکنش بر سایر متغیرها	قطب ورزشی، برگزاری رویدادهای ورزشی، تورهای گردشگری، مراکز خرید، برندسازی
مستقل	جنوب غرب	تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پایین	مشارکت محلی، اقلیم، اکوسیستم، تنوع قومی، صنایع دستی، منابع آبی، فرهنگ محیط زیست، فرهنگ پذیری، فرهنگ ورزشی، اخلاق‌مداری، خدمات رفاهی، امنیت، صدا و سیما

با تعیین جایگاه متغیرها در نمودار تأثیرگذاری و تأثیرپذیری و ارزیابی پایداری و ناپایداری سیستم، روابط مستقیم بین مؤلفه‌ها

نیز بررسی شدند. این روابط از تأثیرات بسیار ضعیف تا بسیار قوی دسته‌بندی شدند.

شکل ۲: گراف روابط مستقیم بین مؤلفه‌ها (تأثیرات ضعیف تا قوی)

شکل ۲ نشان می‌دهد که چگونه مؤلفه‌ها به صورت مستقیم بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند. این گراف اطلاعات ارزشمندی درباره شدت و گستره ارتباطات بین عوامل ارائه می‌دهد و نقش مؤلفه‌ها را در ایجاد سناریوهای پایدار و توسعه یافته مشخص می‌کند. در روابط غیرمستقیم بین متغیرها، نرم‌افزار میک‌مک با توان‌های ۲، ۳، ۴ و بیشتر، تأثیرات غیرمستقیم متغیرها را محاسبه می‌کند. این محاسبات امکان شناسایی اثرات پیچیده‌تر را فراهم می‌سازد. جدول ۴ میزان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری غیرمستقیم متغیرها را نشان می‌دهد.

جدول ۴. میزان تأثیرات غیرمستقیم متغیرها به تفکیک میزان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری

N°	متغیر	میزان تأثیرگذاری	میزان تأثیرپذیری
۱	حمل و نقل	۱۱۲,۵۵۹	۹۴,۰۹۳
۲	بندرگاه‌ها	۱۱۰,۹۵۷	۸۴,۶۱۵
۳	تأسیسات	۱۲۲,۲۶۳	۸۲,۲۳۷
۴	اینترنت	۱۲۰,۴۸۲	۸۶,۴۲۸
۵	اقلیم	۱۲۳,۸۸۵	۵۵,۷۱۶
۶	اکوسیستم	۸۴,۷۶۶	۹۲,۲۳۱
۷	منابع آب	۴۲,۰۴۵	۳۷,۵۱۸
۸	خدمات رفاهی	۳۸,۱۹۳	۴۱,۸۳۲
۹	آژانس‌ها	۴۹,۸۵۰	۶۵,۶۲۵
۱۰	تور گردشگری	۶۴,۶۵۴	۶۴,۶۵۰
۱۱	دفاتر گردشگری	۶۹,۲۲۱	۱۵۲,۳۶۶
۱۲	مراکز خرید	۹۴,۸۷۰	۱۱۴,۲۵۲
۱۳	دانشگاه‌ها	۷۳,۲۶۹	۱۲۴,۱۴۰
۱۴	تسهیلات	۵۰,۳۸۴	۶۹,۷۶۶
۱۵	جذب مالی دولتی	۳۸,۱۸۹	۳۸,۵۱۰
۱۶	معافیت مالیاتی	۶۸,۹۷۰	۱۵۲,۲۱۱
۱۷	جذب سرمایه	۴۸,۱۵۶	۳۸,۴۹۰
۱۸	امنیت	۵۴,۱۴۷	۴۸,۹۵۹
۱۹	هتل‌ها	۵۶,۱۲۷	۶۰,۲۳۳
۲۰	مراکز درمانی	۵۳,۹۹۴	۵۹,۳۷۹
۲۱	تنوع قومی	۹۹,۴۴۷	۸۷,۱۹۷
۲۲	مشارکت محلی	۱۱۱,۲۰۷	۱۰۳,۰۷۰
۲۳	فرهنگ محیط زیستی	۱۰۸,۶۳۸	۱۰۳,۰۳۱
۲۴	اخلاق مداری	۹۴,۳۴۶	۸۵,۱۵۰
۲۵	فرهنگ‌پذیری	۱۰۱,۳۶۰	۷۵,۹۷۵
۲۶	صنایع دستی	۶۷,۸۶۴	۵۲,۸۹۲
۲۷	تبلیغات	۷۴,۵۸۵	۱۳۰,۵۷۱
۲۸	صدا و سیما	۸۹,۰۷۸	۵۶,۵۵۴
۲۹	مراکز ماساژ و بازتوانی	۹۳,۷۰۷	۵۸,۱۴۳
۳۰	برندسازی	۸۱,۲۰۸	۶۵,۳۰۴

سناریوهای مربوط به توسعه آینده طراحی شوند. در این تحلیل، وضعیت‌های مختلف هر پیشران مانند افزایش، ثبات یا کاهش تأثیرگذاری مورد بررسی قرار گرفت.

جدول ۵. وضعیت ۲-۴ گانه مرتبط با هر یک از پیشران‌ها

پیشران	کد	مؤلفه
اینترنت	A1	افزایش سرعت و دامنه
	A2	ثابت ماندن سرعت و دامنه
	B1	توسعه تأسیسات زیربنایی
تأسیسات زیربنایی	B2	حفظ روند فعلی
	B3	بی‌توجهی به توسعه تأسیسات زیربنایی
	C1	توسعه بندرگاه‌ها
بندرگاه‌ها	C2	حفظ شرایط فعلی
	C3	بی‌توجهی به توسعه بندرگاه‌ها
حمل و نقل	D1	توسعه حمل‌ونقل عمومی
	D2	حفظ شرایط فعلی
	D3	بی‌توجهی به توسعه حمل‌ونقل عمومی
مراکز درمانی	E1	افزایش کیفیت و تعداد مراکز درمانی
	E2	بی‌توجهی به کیفیت و تعداد مراکز درمانی
	F1	افزایش تعداد سالانه
نمایشگاه‌ها	F2	افزایش کیفیت برگزاری نمایشگاه‌ها
	F3	حفظ شرایط فعلی
	F4	بی‌توجهی به برگزاری نمایشگاه‌ها

در نهایت، ۶ سناریوی مختلف با سطوح مختلف از تأثیرگذاری و احتمال وقوع پیش‌بینی شدند. این سناریوها به شرح زیر دسته‌بندی شدند.

جدول ۶. وضعیت‌های هر یک از عوامل به تفکیک هر سناریو

عامل/سناریو	سناریو ۱	سناریو ۲	سناریو ۳	سناریو ۴	سناریو ۵	سناریو ۶
اینترنت	A1	A1	A1	A2	A1	A1
تأسیسات زیربنایی	B1	B1	B2	B1	B3	B1
بندرگاه‌ها	C1	C2	C2	C3	C3	C1
حمل‌ونقل	D1	D1	D1	D2	D1	D3
مراکز درمانی	E1	E1	E1	E2	E3	E1
نمایشگاه‌ها	F3	F1	F2	F4	F3	F2
جذب سرمایه	G1	G1	G1	G2	G3	G1
مراکز بازنوازی	H1	H1	H1	H1	H3	H1
دانشگاه‌ها	I1	I1	I1	I1	I3	I2
تسهیلات	J1	J1	J1	J2	J2	J1

K1	K2	K1	K1	K2	K1	جذب حمایت دولتی
L1	L2	L1	L1	L1	L1	معافیت مالیاتی
M1	M1	M2	M2	M1	M1	هتل‌ها
N1	N3	N3	N1	N1	N1	آژانس‌های مسافرتی
253	156	211	273	280	287	امتیاز

سناریوی شماره ۱ به عنوان خوش‌بینانه‌ترین حالت و سناریوی شماره ۵ به عنوان بدبینانه‌ترین سناریو شناخته شدند. این نتایج نشان داد که توسعه آینده صنعت گردشگری ورزشی باید بر پایه سناریوی شماره ۱ برنامه‌ریزی شود تا حداکثر اهداف توسعه‌محور محقق گردد.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر، شناسایی ۱۴ پیشران کلیدی برای توسعه گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی را نشان داد. این پیشران‌ها شامل اینترنت، تأسیسات زیربنایی، مراکز درمانی، بندرگاه‌ها، حمل و نقل، نمایشگاه‌ها، جذب سرمایه، مراکز بازتوانی و ماساژ، دانشگاه‌ها، تسهیلات، جذب حمایت دولتی، معافیت مالیاتی، هتل‌ها و آژانس‌های مسافرتی هستند. این پیشران‌ها به عنوان عوامل حیاتی در توسعه صنعت گردشگری ورزشی، نقش مهمی در جذب گردشگران و ایجاد زیرساخت‌های پایدار ایفا می‌کنند. تحلیل اثرات متقاطع در این پژوهش نشان داد که ارتباطات مستقیم و غیرمستقیم میان این پیشران‌ها، ساختاری پایدار و هماهنگ را ایجاد کرده است که می‌تواند به افزایش کیفیت خدمات گردشگری ورزشی منجر شود.

نتایج این پژوهش با مطالعات پیشین همخوانی دارد. به عنوان مثال، Dong et al. (۲۰۲۲) تأکید کردند که توسعه زیرساخت‌های بندری و حمل و نقل می‌تواند به جذب گردشگران ورزشی کمک کند. در این راستا، بندرگاه‌ها و سیستم حمل و نقل عمومی از جمله عوامل کلیدی در ارتقای تجربه گردشگران شناخته شدند (۷). همچنین، Bai (۲۰۲۳) اهمیت اینترنت و فناوری‌های اطلاعاتی را به عنوان ابزاری برای تسهیل ارتباطات و تبلیغات در حوزه گردشگری ورزشی برجسته کرده است. نتایج این مطالعه نیز تأیید می‌کند که اینترنت نقش مهمی در جذب و اطلاع‌رسانی به گردشگران ایفا می‌کند (۲).

در حوزه حمایت مالی، یافته‌های این پژوهش نشان داد که جذب سرمایه‌گذاری دولتی و معافیت‌های مالیاتی می‌توانند انگیزه‌های قوی برای توسعه گردشگری ورزشی ایجاد کنند. این یافته‌ها با مطالعات Heydari et al. (۲۰۲۲) همخوانی دارد که نشان دادند حمایت مالی دولت از جمله عوامل کلیدی در موفقیت پروژه‌های گردشگری ورزشی در کشورهای در حال توسعه است (۱۶). همچنین، Blashchak et al. (۲۰۲۲) در مطالعه‌ای مشابه، اهمیت سیاست‌های مالیاتی و حمایت‌های قانونی را برای ارتقای صنعت گردشگری ورزشی در اوکراین تأیید کرده‌اند (۴).

یکی دیگر از یافته‌های کلیدی این پژوهش، نقش مراکز درمانی و بازتوانی در جذب گردشگران ورزشی بود. این نتایج نشان‌دهنده این است که گردشگران علاوه بر فعالیت‌های ورزشی، به خدمات درمانی و بازتوانی نیز توجه دارند. پژوهش‌های مشابه نیز به این موضوع پرداخته‌اند؛ به عنوان مثال، Liu (۲۰۲۳) تأکید کرده است که ارائه خدمات درمانی و بازتوانی با کیفیت می‌تواند به افزایش رضایت گردشگران کمک کند (22).

افزون بر این، دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی به عنوان پیشران‌های کلیدی در این پژوهش شناسایی شدند. این نتیجه با مطالعه Morfoulaki et al (۲۰۲۳) همسو است که نقش دانشگاه‌ها در آموزش نیروی انسانی متخصص و ارتقای مهارت‌های مدیریتی را برای توسعه گردشگری ورزشی برجسته کرده‌اند (9).

در نهایت، نتایج این پژوهش نشان داد که نمایشگاه‌ها و رویدادهای ورزشی، ابزارهای مهمی برای جذب گردشگران و ایجاد تعاملات اجتماعی هستند. این نتیجه با یافته‌های Melo et al (۲۰۲۱) همخوانی دارد که نشان دادند رویدادهای ورزشی نه تنها به جذب گردشگران کمک می‌کنند، بلکه به تقویت هویت فرهنگی و اجتماعی مناطق میزبان نیز منجر می‌شوند (1).

این پژوهش با وجود یافته‌های ارزشمند، دارای محدودیت‌هایی است. یکی از محدودیت‌های اصلی این پژوهش، استفاده از روش تحلیل اثرات متقاطع بود که گرچه یک روش قوی برای شناسایی پیشران‌ها است، اما نمی‌تواند پیچیدگی‌های کیفی بیشتری را که ممکن است بر توسعه گردشگری ورزشی تأثیر بگذارند، کاملاً منعکس کند. همچنین، جامعه آماری این پژوهش محدود به خبرگان حوزه گردشگری و مدیریت ورزشی در یک منطقه جغرافیایی خاص بود و ممکن است نتایج آن در سایر مناطق جغرافیایی یا فرهنگی کاملاً قابل تعمیم نباشد. علاوه بر این، زمان‌بندی پژوهش و تغییرات احتمالی در شرایط اقتصادی یا سیاسی می‌تواند بر اعتبار نتایج تأثیرگذار باشد.

برای تکمیل و تقویت نتایج این پژوهش، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از روش‌های ترکیبی کمی و کیفی برای تحلیل عمیق‌تر استفاده شود. همچنین، بررسی تأثیر تغییرات اقلیمی و زیست‌محیطی بر گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی می‌تواند موضوعی مهم برای مطالعه باشد. از طرف دیگر، پیشنهاد می‌شود مطالعاتی با استفاده از داده‌های طولی و در بازه‌های زمانی طولانی‌تر انجام شود تا روندها و تغییرات بلندمدت در این حوزه به‌دقت بررسی شوند. بررسی تجربیات کشورهای دیگر و مقایسه آن‌ها با ایران نیز می‌تواند به ارائه راهکارهای مؤثرتر کمک کند.

برای توسعه گردشگری ورزشی در ورزش‌های آبی و ساحلی، پیشنهاد می‌شود زیرساخت‌های فنی و ارتباطی نظیر اینترنت و سیستم‌های حمل و نقل عمومی بهبود یابد. همچنین، ایجاد مشوق‌های مالی مانند معافیت‌های مالیاتی و جذب سرمایه‌گذاری دولتی و خصوصی باید در اولویت سیاست‌گذاری‌ها قرار گیرد. برگزاری نمایشگاه‌ها و رویدادهای ورزشی سالانه و بین‌المللی نیز می‌تواند به تقویت تعاملات فرهنگی و افزایش تعداد گردشگران کمک کند. در نهایت، ارائه خدمات درمانی و بازتوانی با کیفیت در کنار فعالیت‌های ورزشی می‌تواند به افزایش رضایت گردشگران و تبدیل این مناطق به مقاصد گردشگری پایدار منجر شود.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاق

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

منابع

1. Melo R, Rheenen DV, Sobry C. Sport Tourism Events and Local Sustainable Development: An Overview. 2021;19-42. doi: 10.1007/978-3-030-62919-9_2.
2. Bai Q. Research on the High-Quality Development of Sports Tourism Industry in Guangxi. 2023. doi: 10.62788/h1vzcov.
3. Bai X-F, Shin H, Lee S. The Impacts of the Winter Olympic Games on SPORT Tourism: A Systematic Review. J-Inst. 2021;6(1):39-47. doi: 10.22471/kinesiology.2021.6.1.39.
4. Blashchak I, Kapra M, Akimova L. Organizational and Management Support of the Sphere of Sports Tourism in Ukraine: Legal Aspect. Public Administration and Law Review. 2022(3):54-60. doi: 10.36690/2674-5216-2022-3-54.
5. Boroujerdi SS, Mansouri H, Asadi S. Developing Sports Tourism Destinations in Emerging Countries: The Case of Zrebar Lake in Iran. Polish Journal of Sport and Tourism. 2023;30(2):22-9. doi: 10.2478/pjst-2023-0010.
6. Mukhopadhyay K. The Global Concept of Sports Tourism With Emphasis on Indian Perspective. International Journal for Modern Trends in Science and Technology. 2021(02):23-30. doi: 10.46501/ijmtst0702005.
7. Dong E, Fan B, Li Y, Jin J, Hu H, Ma Y, et al. Hainan Sport Tourism Development—A SWOT Analysis. Sustainability. 2022;14(19):12653. doi: 10.3390/su141912653.
8. Pirjamadi S, Motahhari, Morteza, Karoubi, Mehdi, Mahmoudi, Ahmad. Identifying Marketing Feasibility Indicators of Sports Tourism Development in Free Trade, Industrial, And Economic Zones in Iran. Tourism Management Studies. 2022;17(57):47-78. doi: 10.22054/tms.2022.65108.2653.
9. Morfoulaki M, Myrovali G, Kotoula K-M, Καπαγιώργος Θ, Alexandris K. Sport Tourism as Driving Force for Destinations' Sustainability. Sustainability. 2023;15(3):2445. doi: 10.3390/su15032445.
10. Ntelezi AI. Indigenous Games as a Catalyst for Sport Tourism Development in South Africa. International Conference on Tourism Research. 2024;7(1):453-60. doi: 10.34190/ictr.7.1.2048.
11. Chen Z. Sustainability Evaluation of Sports Tourism Using a Linguistic Neutrosophic Multi-Criteria Decision-Making Method. Plos One. 2024;19(3):e0300341. doi: 10.1371/journal.pone.0300341.
12. Guan Z. The Study for the Analysis of the Development Trend of Sports Tourism. Academic Journal of Science and Technology. 2024;9(1):263-5. doi: 10.54097/43a49551.
13. Heebkhokung K, Rattanawong W, Vongmanee V. A New Paradigm of a Sustainability-Balanced Scorecard Model for Sport Tourism. Sustainability. 2023;15(13):10586. doi: 10.3390/su151310586.

14. Sousa DAd, Maguire K. Towards the Development of an Innovative Sustainable Sports Tourism Management Framework for Portugal. *International Conference on Tourism Research*. 2022;15(1):593-6. doi: 10.34190/ictr.15.1.375.
15. Heydari R, Keshtidar M, Ramkissoon H, M E, Asadollahi E. Emerging Industry: Identifying the Effective Institutional Factors on the Exploitation of Entrepreneurial Opportunities of Sports Tourism Industry in Developing Countries. 2021. doi: 10.20944/preprints202104.0211.v1.
16. Heydari R, Keshtidar M, Ramkissoon H, M E, Asadollahi E. Adoption of Entrepreneurial Behaviours in Sports Tourism in Developing Countries. *Highlights of Sustainability*. 2022;1(2):41-53. doi: 10.54175/hsustain1020004.
17. Cheng J. Value and Path Optimization of Multi-Data Fusion Algorithm to Help Sports Tourism High-Quality Development. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*. 2023;9(1). doi: 10.2478/amns.2023.2.00947.
18. Zhang Y. Information Construction of Sports Tourism in Haikou City Under the Background of Internet. *Wireless Communications and Mobile Computing*. 2022;2022:1-11. doi: 10.1155/2022/6171234.
19. Zhang Y. Analysis on the Development Strategy of Hainan's Sports Tourism Informatization in the Digital Era. *International Journal on Semantic Web and Information Systems*. 2023;19(1):1-18. doi: 10.4018/ijswis.325788.
20. Li C, Lyu S. Machine Learning-Based Classification and Evaluation of Regional Ethnic Traditional Sports Tourism Resources. *Mobile Information Systems*. 2022;2022:1-9. doi: 10.1155/2022/8404931.
21. Kuchumov A, Печерица ЕВ, Gladskaya I, Chaikovskaya A. Sports Tourism in Russia: Essential Aspects and Development Problems. *Bio Web of Conferences*. 2021;29:01003. doi: 10.1051/bioconf/20212901003.
22. Liu Y. Research on the Development Path of Integration of Rural Sports Culture and Sports Tourism in the Context of Big Data. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*. 2023;9(1). doi: 10.2478/amns.2023.1.00150.